

**BIJESNI
ROLANDO**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649160006

Bijesni Rolando by Lodovico Ariosto

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

LODOVICO ARIOSTO

**BIJESNI
ROLANDO**

Srpska Književna Zadruga
[Redovna izdanja]
26 СРПСКА КЊИЖЕВНА ЗАДРУГА 26

БИЈЕСНИ РОЛАНДО

ВИТЕШКИ ЕП У 46 ПЈЕСАМА

СПЈЕВАО

ЛОДОВИКО АРИОСТО

ПРЕПЈЕВАО СРПСКИ

ДРАГИША СТАНОЈЕВИЋ

СВЕСКА ПРВА

У БИОГРАДУ

ШТАМПАНО У ДРЖ. ШТАМПАРИЈИ КРАЛЕВИНЕ СРБИЈЕ

1896

584787

2.7.54

PQ

4583

S8A36

sv.1

О умној творевини, каква је Ариостов „Бесни Роландо“, има се много говорити када се она у преводу први пут износи пред читаоце. Али, како је за боље разумевање, управо за контролисање онога, што ће се рећи о овом раду Ариостову, потребно да читалац има пред собом цео снев и да се читањем упозна с њим, Управа Српске Књижевне Задруге нашла је да је најбоље да се цео тај говор о сневу, његову творцу и преводу поведе на завршетку целог дела.

Овом приликом само реч две о преводу. Није превођено од речи до речи. Ко пажљиво чита оригинал, моћи ће лако разликовати скоро у свакој строфи *главно* од *спореднога*, суштину по смислу и лепоти израза од ситнијега накита, којим песник строфу реси, често ради стиха и слика. Превев је овај слободан, али се његова слобода креће само у границама тога спореднога, такође стиха и слика ради. Иначе, строфа у преводу одговара строфи у оригиналу.

С. К. З.

ШТАМПАРСКЕ ПОГРЕШКЕ

СТРОФА	СТИХ У СТРОФИ	СТОЈИ	ТРЕБА
37	2	стреха.	стреха,
80	8	Агриканâ	Агрикана
117	3	о туџем	Те о туџем
149	7	стиже	стйже
149	8	диже	дйжѣ
203	8	мâчем	мâчем
300	3	другим	друго
472	4	овде	овдје
481	2	светина	свјетина
514	6	на жâњу	да жâњу
622	1	импѣратора	импѣратора
717	5	ако	Како
881	5	пѣмоли	пѣмоли
894	5	ј елесином	Тјелесином
894	6	дјекују	Олјекују
970	8	смѣшѣ,	смѣшѣ.

БИЈЕСНИ РОЛАНДО

СПЈЕВАО ЛОДОВИКО АРИОСТО

ПРЕПЈЕВАО ДРАГИЦА СТАНОЈЕВИЋ

ПЈЕСМА ПРВА

Пјевам госне, љубав, уљудност, јунаке,
Свијетло оружје, предузећа смјсла,
Из доба кад војске мавританске јаке
По Францији грозна починише дјела,
Краљ Аграмаи води те љуте дошљаке,
Јер гњевна му ђуд је осветити хтјела
Тројанову самрт на Галима свима,
И на Карлу, цару од славнога Рима.

2. И о Роланду ћу причати вам ствари,
О којима не зна пјесма нити проза;
Пјећу како витез, кога умни дари
Красише, полудје од љубавних гроба,
Ако Она, која по срцу ми жарѝ,
Те с' и мој дух близу до лудила сроба,
Остави ми мозга колико ми ваља
Да се, што обећаш, поштено отаља.

3. Хинџлите врли, Херкулово сјеме,
Нашега стољећа украсе и славо,
Прими пјесму која прославља ти племе,
Слуга твој из срца шаље ти је право.
Да бих дуга свога олакшао брѣме
Плаћајући стихом, паштим ти се здраво;
А ти не замјери ако мало дадѣм,
Јер ево ти дајем баи све што имадѣм.

4. У спјеву су моме најпрви хероји
 Преци ти, што маче пошаху и дѹке;
 Руђер, ком потомци бјеху дједи твоји,
 Подвизима славним обесмрти рѹке;
 Руђера стихови опјеваће мѹји,
 Ако чути хтједнеш гусала ми звѹке,
 И у мисли твоје дѹбокѣ и свѣтѣ
 Допустиш да пјесма моја се уплѣтѣ.

5. Роландо, ком срце Анђелика хѹрѹ,
 За њу по Азији славна чуда прѹви,
 Гомиле трофеја сабрат' он се стѹрѹ,
 И када бијаше у највећој слѹви,
 Сјетив се дужности и својега цѹра,
 С њом се Карлу врати и под барјак стѹви.
 Цар под Пиренеје Французе и Немце
 Сабрав, прогониш хтједеш туђоземце.

6. Мавра Аграмана и Марсила Шпанца
 За дрекост њихову казнити је хтјо:
 Првог што је преко пиренејског кланца
 Сву афричку војску пребацити смјо;
 Другог што, помажућ' оног Африканца,
 На Францију диже шпански народ цјо.
 И тако Роландо баш кад треба дође,
 Али се и брзо покаја такође.

7. Јер узеше цуру од храброг сердѹра.
 О како се љуто могу вараг' љѹди!
 Од Ниђије даље на до Хибралтѹра
 Могоше одбранит' њу његове грѹди,
 А сад је изгуби сред својих другѹра,
 Без крви, у земљи, гдје хришћанин сѹди!
 Император мудри узде му цѹру,
 Да стива у војци пѣслогу и бѹру.

8. И Риналдо, братац Роландов од стрица,
 У њу је заљубљен, тер у љутој свѹђи
 Бијашу од сѹбра због њезина лица.
 Цар, желећ' у слози да му живе млађи
 (Помоћ мача њихна много га се тица),
 И противан свакој отмици и крађи,
 Нареди, да би се опростио мѹкѣ,
 Да дјевојку смјесте код баварског дѹкѣ.

9. П ријеч им даде тврду као стѐна:
 У одсудну бѡју чији буду хици
 Највише посјекли љутих Сарацѐнѧ,
 Нека љуби лице тој лијеној тици.
 На жалост хришћани, ка' гомила жѐнѧ,
 Потучени бише у одлучној бѡци;
 С многим би заробљен дука, и кад зѡра
 Сину, обасја му пустога чадѡра.

10. Слутећ' пѡгибију хришћанског плѡмена,
 Анђелика, бјежећ' од оних мужѡвѧ,
 Дѡчепа се коња, седла и стрѡмена,
 И пољем одлетјет' као лака шѡва
 Прије тог пораза имаде врѡмена.
 У дубраву неку јурнула је дјева
 И дотле јој коњиц путем уским скѧка,
 Док не срете једног војника пјешѧка.

11. Спазила је мача о бедрици њѡму,
 У љѡвици штѡто, на грудѡма панцира,
 А витешку главу у гвоздену шѡѡму;
 Трчао је брзо без станка и мѡра.
 К'о што траза ногу у страху голѡму
 Пред змијом пастирка, од ѡздѡ синцира
 Угледавши борца Анђелика тѡже, —
 На још од пастирке можда мало бѡжѡ.

12. Син Хајмонов то је баш од Монтобѧна,
 Ринаѡдо, делија спреман вазда мрѡјет'.
 Упусти Бајарда, коњица без мѧнѧ,
 Мало прије. Сав му обрте се свѡјет,
 Кад угледа цуру, љешну но Дијѧна,
 И стас анђѡски и образа цвијет.
 Из далека пѡзна оно лице крѧсно,
 Што већ дѧвно срце рани му бѡласно.

13. Царну цура коња те пут узвѡ дѡснѡ,
 И кроз гору јурнѡ из све своје снѧгѡ.
 Не марећи што су пролази тијѡсни,
 Лети кроза честе она и шипрѧге,
 Јѡра ужаснута пусти га да бјѡснѡ
 И путање бира које су му дрѧге,
 Док јурећи тако, сама не зна кѡдѧ,
 Стиже до ријеке, што гором кривѡдѧ.